

DAŇOVÁ EVIDENCE

- daňová evidence je zjednodušeným nástupcem dřívějšího tzv. jednoduchého účetnictví
- neupravují ji účetní předpisy, ale zákon o daních z příjmů
- obsahuje údaje o:
 - příjmech a výdajích
 - majetku a závazcích podnikatele
- jediným požadavkem pro členění příjmů a výdajů je zajistit správné podklady pro výpočet základu daně z příjmů, tj. rozdělit příjmy a výdaje na zahrnované a nezahrnované do základu daně
 - příklady na určení příjmů:
 - osobní vklad – příjem nedaňový, tyto peněžní prostředky nejsou výsledkem podnikatelské činnosti
 - tržby – příjem daňový, protože se jedná o příjem plynoucí z podnikatelské činnosti

Podnikání = samostatná činnost, na vlastní účet, na vlastní odpovědnost, účelem je dosažení zisku

Podnikání fyzických osob, kdo může vést daňovou evidenci

- základním právním předpisem pro podnikatele je obchodní zákoník, který upravuje postavení podnikatelů, obchodní závazkové vztahy a další vztahy s podnikáním související
- podnikatelé mohou být právnické osoby (jsou vždy účetními jednotkami) i fyzické osoby

Fyzické osoby podnikají nejčastěji na základě živnostenského oprávnění, které vydává v místě příslušný živnostenský úřad, a to po splnění podmínek, například:

- Dosažení věku 18 let
- Způsobilost k právním úkonům
- Bezúhonnost
- Odborná způsobilost

Které fyzické osoby jsou účetními jednotkami?

- a) FO, které jsou jako podnikatelé zapsány v OR
- b) Ostatní FO, které jsou podnikateli, pokud jejich obrat přesáhl za bezprostředně předcházející kalendářní rok částku 25 000 000 Kč
- c) Ostatní FO, které vedou účetnictví na základě svého rozhodnutí

Kdo může vést daňovou evidenci?

- Fyzické osoby (podnikatelé), které se nestanou účetními jednotkami, povedou daňovou evidenci

Zapisování příjmů a výdajů do deníku

- hlavní součástí daňové evidence jsou údaje o příjmech a výdajích, vhodnou formou jejich zapisování je deník příjmů a výdajů (v praxi často označovaný jako peněžní deník), jeho závazná podoba není předepsána, záleží na předmětu činnosti a požadavcích podnikatele na případné podrobnější členění daňových, případně i nedaňových příjmů a výdajů
- zapisování v deníku příjmů a výdajů v průběhu roku probíhá „dvoustranně“ tj. na dvou položkách deníku
- na jedné straně hospodářská operace bude příjmem nebo výdajem peněžních prostředků
- na druhé straně se tato hospodářská operace dotkne jednotlivých příjmů a výdajů zahrnovaných nebo nezahrnovaných do základu daně z příjmů (popř. průběžných položek)
- do deníku se zapisují hospodářské operace, které vyjadřují pohyb peněz a to zejména na základě příjmových a výdajových pokladních dokladů a bankovních výpisů (nezapisují se zde tedy operace, které mají charakter předpisu plateb, např. faktury)

Zapisování příjmů:

- nejprve musíme zjistit, zda se jedná o příjem peněz v hotovosti nebo na účtu
- potom musíme určit, zda se jedná o daňový nebo nedaňový příjem

Zapisování výdajů:

- obdobně jako u příjmů nejprve rozlišíme, zda se jedná o platbu v hotovosti nebo na účet
- potom zda se jedná o daňový nebo nedaňový výdaj

DPH a její zaznamenávání do deníku příjmů a výdajů

1) Zapisování DPH u neplátců

- se DPH automaticky stává součástí účtované částky bez nutnosti jejího rozlišení v deníku příjmů nebo výdajů (tzn. že DPH se stane součástí pořizovací ceny majetku a služeb)
- podnikatel- neplátce nemá v případě příjmů povinnost evidovat a platit DPH a nemá nárok na vstupu na odpočet daně a její uplatnění vůči FÚ

2) Zapisování a evidence DPH u plátců

- DPH se v deníku příjmů a výdajů zapisuje až v okamžiku proběhnutí platby, ale z hlediska evidence DPH je rozhodující datum uskutečnění zdanitelného plnění

Zaznamenávání průběžných položek

- slouží k zachycení převodu peněžních prostředků podnikatele z pokladny na běžný účet a z běžného účtu do pokladny, popřípadě i mezi více bankovními účty podnikatele
- nutnost evidence průběžných položek při těchto hospodářských operacích je vyvolávána časovým nesouladem mezi evidencí pohybu peněz v hotovosti a evidencí pohybu na BÚ, kterou lze provést až na základě výpisu z bankovního účtu

Postup evidence průběžných položek:

1) Převod peněz z pokladny na bankovní účet

- podnikatel vystaví výdajový pokladní doklad, protože se jedná o skutečný výdaj z pokladny
- vzhledem k tomu, že ten samý den neobdrží podnikatel výpis z bankovního účtu, tak nemůže evidovat příjem na běžném účtu, ale eviduje očekávaný příjem do průběžných položek
- teprve v den, kdy podnikatel obdrží výpis z BÚ eviduje příjem na BÚ a výdaj v průběžných položkách

2) Převod peněz z bankovního účtu do pokladny

- v den převodu vystaví příjmový pokladní doklad, neboť se jedná o skutečný příjem v pokladně
- výdaj z běžného účtu se nemůže evidovat, protože není k dispozici výpis z BÚ, proto se opět použijí průběžné položky
- teprve po obdržení výpisu z BÚ se zaznamenává výdaj z běžného účtu a příjem v průběžných položkách

Schéma zapisování v průběžných položkách:

Peněžní prostředky v hotovosti		Peněžní prostředky na BÚ		Průběžné položky	
příjem	výdej	příjem	výdej	příjem	výdej
		výdajový PD –	odvod peněz na účet		
			výpis z BÚ –		
			výběr peněz z běžného účtu do		
			výpis z BÚ –		

The diagram illustrates the flow of transactions between three main areas: Cash (Hotovost), Bank Account (BÚ), and Interim Items (Průběžné položky). The table structure is as follows:

Peněžní prostředky v hotovosti		Peněžní prostředky na BÚ		Průběžné položky	
příjem	výdej	příjem	výdej	příjem	výdej
		výdajový PD –	odvod peněz na účet		
			výpis z BÚ –		
			výběr peněz z běžného účtu do		
			výpis z BÚ –		

Arrows in the original image indicate the following flows:

- From Cash (výdej) to Bank Account (výdajový PD –)
- From Bank Account (odvod peněz na účet) to Cash (příjem)
- From Bank Account (výpis z BÚ –) to Interim Items (výměrování odvodu)
- From Interim Items (výměrování odvodu) to Bank Account (příjem)
- From Bank Account (výběr peněz z běžného účtu do) to Cash (příjem)
- From Cash (příjmový PD –) to Bank Account (výměrování výběru)
- From Interim Items (výměrování výběru) to Bank Account (výměrování výběru)

Evidence majetku a závazků

- podnikatelé, kteří vedou daňovou evidenci, musí dle ZDP ještě zajistit evidenci majetku a závazků, jedná se zejména o tyto složky majetku a závazků:
 - hmotný majetek
 - zásoby
 - pohledávky
 - závazky
- forma a obsah této evidence není závazně předepsána a záleží na předmětu činnosti a složitosti výrobního procesu a na potřebách vnitropodnikového řízení

Kniha pohledávek a závazků

- kniha pohledávek a závazků slouží podnikateli k přehledu o tom, kdo a kolik dluží jemu a komu a kolik dluží on
- podrobnosti zvolené evidence se odvíjí od rozsahu a složitosti podnikatelské činnosti

Kniha faktur vydaných a přijatých:

- základem evidence pohledávek a závazků u všech podnikatelů bude kniha přijatých a vydaných faktur, ve které bude soustředěna evidence pohledávek a závazků z běžných dodavatelsko-odběratelských vztahů mezi podnikateli
- na tuto knihu budou kladeny největší nároky, proto tato kniha musí obsahovat přinejmenším tyto informace:
 - oddělené sledování jednotlivých pohledávek a závazků podložených účetními doklady (faktury apod.) podle jednotlivých dlužníků a věřitelů
 - označení (číslování) dokladů (faktur)
 - datum vzniku pohledávek, resp. závazků
 - částku
 - datum splatnosti a způsob úhrady
 - identifikační údaje pro spárování pohledávky či závazku a platby, např. uvedení dodavatelského čísla faktury
 - předmět dodávky či služby
- doklady, na základě kterých zapisujeme do knihy pohledávek a závazků, jsou zejména faktury, výpisy z účtů u peněžních ústavů a příjmové i výdajové pokladní doklady při úhradách v hotovosti

Ostatní pohledávky a závazky

- zvláštní knihu pohledávek a závazků je možné zřídit pro neobchodní pohledávky a závazky, jedná se např. o evidenci:
 - bankovních úvěrů
 - závazků, popř. pohledávek k FÚ
 - pohledávek k zaměstnancům

- závazky z titulu zaměstnávání pracovníků, např. zúčtované hrubé mzdy, závazky ke zdravotním pojišťovnám a správě sociálního zabezpečení

Výpočet základu daně – OSVČ

- hospodářský výsledek musí být upraven o nepeněžní operace dle ZDP (nepeněžními operacemi se rozumí skutečnosti, které ovlivní základ daně, ale nevyvolají pohyb peněz)
- vybrané nepeněžní operace upravující základ daně z příjmů:
 - roční odpisy DM
 - ZC vyřazeného DM
 - tvorba a čerpání zákonných rezerv

Výsledek hospodaření: zisk nebo ztráta

Částky zvyšující výsledek hospodaření:

- hodnota nepeněžních příjmů
- částky neoprávněně zkracující příjmy
- výdaje neuznané za výdaje

Částky snižující výsledek hospodaření:

- příjmy, které nejsou předmětem daně
- osvobození příjmů
- příjmy nezahrnuté do základu daně

Příjmy – výdaje

+ daňově neuznatelné výdaje
SP

– nezdaňované příjmy

Základ daně

– nezdanitelná část základu daně

– odčitatelné položky

Upravený základ daně

Výpočet daně 15%

– slevy na dani

Daň po slevách

– zaplacené zálohy

DAŇOVÁ POVINNOST

veškeré příjmy a výdaje

penále, výdaje na reprezentaci,
a ZP OSVČ za vlastní osobu, ...

dary, úroky z úvěru, pojistné na
životní pojištění

ztráta z minulých let, výdaje na
podporu výzkumu a vývoje
zaokr. na 100 Kč dolů

roční

přeplatek, doplatek

Příklad:

➤ Dílčí základ daně:

$$\S 6 - 389\,000 + 132\,260 = \underline{521\,260\text{ Kč}}$$

$$\S 7 - 320\,000 - 122\,000 = \underline{198\,000\text{ Kč}}$$

$$\S 8 - \underline{1\,500\text{ Kč}}$$

$$\S 9 - 120\,000 - 60\,000 = \underline{60\,000\text{ Kč}}$$

$$\S 10 - \underline{166\,000\text{ Kč}}$$

➤ Celkový základ daně:

$$\S 6 + \S 7 + \S 8 + \S 9 + \S 10 = \underline{946\,760\text{ Kč}}$$

➤ Nezdánitelné a odčitatelné položky:

• dary (max. do výše 15% ze základu daně)	20 000 Kč
• odborová organizace (nejvýše do 3 000 Kč)	1 200 Kč
• hypoteční úvěr (do 300 000 Kč)	50 000 Kč
• soukromé pojištění (do 24 000 Kč)	6 000 Kč
• ztráta z minulých let (do 5 let)	45 000 Kč
Celkem	122 200 Kč

➤ Základ daně snížený o odčitatelné položky: (zaokrouhlujeme na celé stovky dolů)

$$946\,760 - 122\,200 = 824\,560 = \underline{824\,500\text{ Kč}}$$

➤ Daňová povinnost před slevami:

$$824\,500 * 0,15 = \underline{123\,675\text{ Kč}}$$

➤ Slevy na dani:

$$\bullet \text{ poplatník} - 2\,070 * 12 = \underline{24\,840\text{ Kč}}$$

$$\bullet \text{ na 1 dítě} - 1\,267 * 12 = \underline{15\,204\text{ Kč}}$$

➤ Daňová povinnost po slevách:

$$123\,675 - 24\,840 - 15\,204 = \underline{83\,631\text{ Kč}}$$

➤ Doplatek daně:

$$83\,631 - 20\,000 - 42\,000 = \underline{21\,631\text{ Kč}}$$